

Gbēnazĩna sã

Lá Lua ì wá sã e

Wà yãlèeũ ñ foto men kwio

Gbɛ́ pɔ duunakè b̀ Lua yā kpɛɛ,
asa duunaá b̀ Lua ikoyā kpɛɛ.
Á d̄́ ké Kilisi m̀ duunawoloa yāiɛ,
mé aapi duuna ku vio.
Gbɛ́ pɔ naawà líɔ te duunawao.
Duunkenae i aà eo, a aà d̄́o.

Ma nɛɔ, ásu to gbɛ́e á s̄́s̄́o,
yāmaakena mé maa lá Kilisi maawa.
Gbɛ́ pɔ ì duunakéá Ibiisi gbɛ́ɛ,
asa Ibiisi duunakè za a s̄́niz̄́ɛ.
Ibiisi yāɔ midɛa yāi Lua Nɛ m̀di.

Gbɛ́ pɔ Lua aà ì líɔ te duunawao,
asa Lua kɛkɛá ìɔ ku aà guue.
A f̄́ àliɔ te duunawao, ké Lua aà ì yāi.
Lá wá Lua nɛɔ d̄́k̄́ɛ ní Ibiisi nɛɔn kɛ:
Gbɛ́ pɔ lí yāmaakɛo
ge gbɛ́ pɔ ye a gbɛ́deezio,
adeá Lua nɛ no.

1 Zāa 3.4-10

Gbɛ́naz̄́ina s̄́o

Tó Lua kpé no, Setāu z̄́kɛk̄́iɛ

Taalae beeá taala dafu no. À b̀ za Falansi busuue a de wè ɔaa dola, ɔ gbéú lé káfia e maamaa taalapi yāmusu. A de lan Lua díiwaε. Baade a f̄ azia yāo e a guu lá Lua ì n̄ s̄o yāo ewaε. Gbé pɔ aa n̄z̄ia s̄o d̄ s̄o duunde ū taalae bee guuɔ aa dasi. Ké aa n̄selile, aa s̄o dafu è n̄ Lua Nisina gbāao.

Gɔɔ pɔ nle taalapi kyoke, ñȳɔ d̄ ké a de díi pɔ ñȳɔ nz̄ia yāo e a guu ūε. Tāakekenan nò, luasisaiden nò, Yesuden nò, Efaan nò, ñȳɔ nz̄ia foto e lá Lua lé n̄ ewa. Lua lí gbēε tēboo. Gbēnazina s̄o ɔ ì gwa.

Setāuá ege mideε, gusia kiaε, dūniaε bee diie. Ì azia li gupua malaika ū, ké à e ḡo n̄ n̄o s̄as̄a pii yāi. Tia kéwa lá a ku za káauwa gbēsāsānao n̄ Kilisi zina egenao ku dasi. Beeá yābonsae no, asa Setāu ì azia li gupua malaika ūε (2 Kɔlenideɔ 11.13-14). Setāuá dūniaε bee diie, ì to gbéú v̄iakū, ì n̄ swá gbāakūné, ké aasu Lua baona sí, Kilisi pɔ de Lua taa ū gawi gupunéo yāi (2 Kɔlenideɔ 4.4). Duunkenao n̄ luanaaikensaiɔ pii aa de ḡo n̄ v̄iao ū Luaε. Aa te dūniaε bee tufaiε. Setāu, ïan gbāadeɔ kia, mé n̄ dii ū (Efesedeɔ 2.2). Tó an wé i kē aa e d̄ ké wà s̄as̄aε, aa mipe kaalewaε. Gbé pɔ mē á duuna v̄io, ade lé azia s̄as̄aε. Setāu yāo midea yāi ɔ Lua Ne m̄di. À misiile Luaε, à gi Ibiisie, i baasié. À s̄o Luazi, i s̄ozi (Zaki 4.7-8).

Gɔɔ pɔ nle láe bee kyoke mé nle a fotoɔ taasika, ñȳɔ nz̄ia foto e we. Lua s̄inimaakeɔ pɔ lé n̄ s̄o s̄iana ɔlone, nsu kpa a gupuaεo. Ñȳɔ n̄ duuna d̄, nsu lelekpao, asa Lua lé yā'owēε à mē:

Tó wa mè wá duuna v̄io, wále waz̄ia s̄āsāē, wá s̄iana v̄io. Tó wa wá duunaɔ ò, Lua naai v̄i, ì yāke a z̄éwa, a wá duunapio k̄ēwá, i yāv̄iɔ wolowá pii (1 Z̄āa 1.8-9).

Lua Ne Yesu au ì wá duuna pii wolowá (1 Z̄āa 1.7).

Tó Lua yā nle mao, Setāu yā ̄ nle ma. Tó Lua z̄ikenan n ūo, duuna z̄on n ū. Tó n̄ è duuna lé d̄oane, nsu lelekpao. Wiile Luawa, i n bo n̄ Yesu Kilisi gb̄āo, asa à mò d̄ūnia guu duunkenao suabaa yāie. À Setāu gb̄āa n̄ iko pɔ duuna v̄iwáo m̄ide. Wá bonan aà ū.

N̄ kú Lua gb̄ās̄isaide ae, àle n asii e pii. N̄ȳo e n̄ ule Luaeo, mé n̄ȳo e n̄ n yākeao uleèò. Lua mé swá k̄è, ìli yāmao lé? Lua mé wé k̄è, ìli gu'eo lé? Dii ì wéte d̄ūniazi piiē, ké à e gb̄āa k̄āfī gb̄é pɔ aa n̄z̄ia n̄aè a z̄z̄iɔne (2Lada 16.9). Lua ì wéte gb̄ēnaz̄inao yākeai. Lá aale gb̄ase dodo, ìo e piiē. Gusia ge gusisie ku ké v̄aikenaɔ e uleuèò. (Yobu 34.21-22) Yesu i n̄ naaikeo, asa a gb̄ēpii n̄se d̄ōe (Z̄āa 2.24).

Báaaden gb̄é pɔ Dii aà tàae wòlowà

à aà duuna k̄èwà ū.

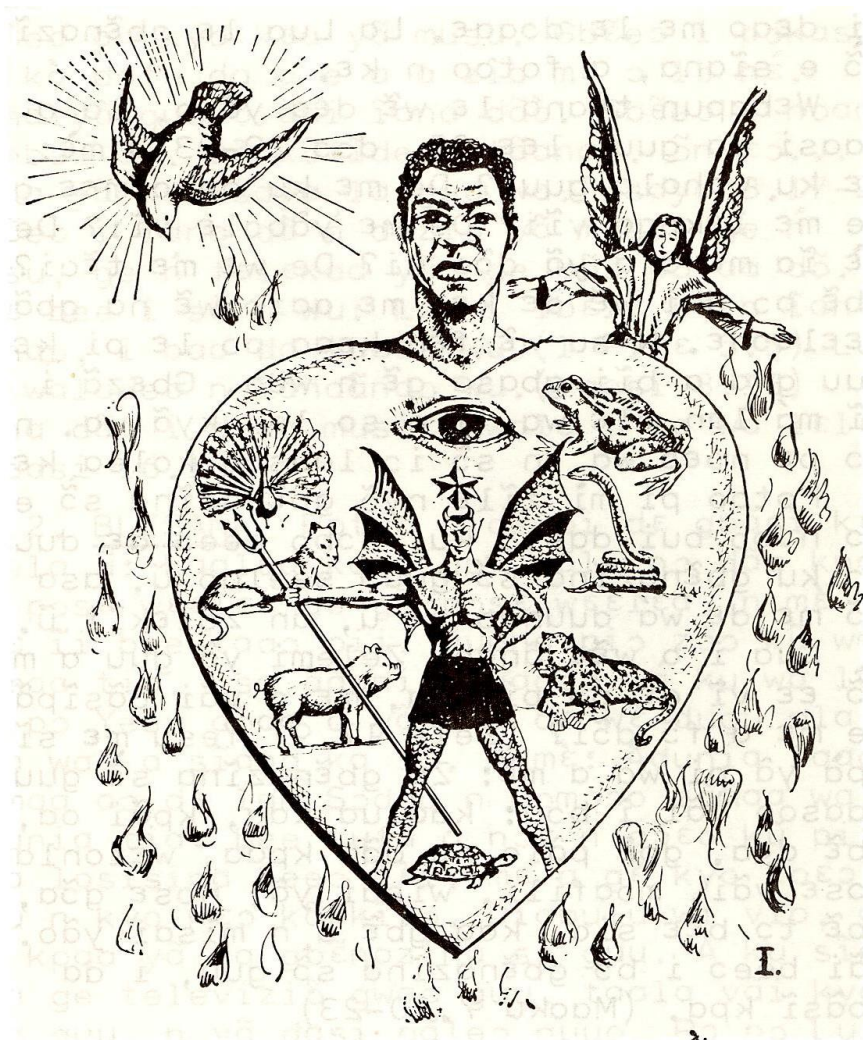
Báaaden gb̄é pɔ Dii lí aà tàae yāda lo

mé m̄ɔafilí kú aà n̄se guuo ū (Soũ 32.1-2). Soũ 51 kyoke lo.

Yesu lé wá sisi e n̄ a gb̄āo à mè:

À m̄o ma k̄i á gb̄é pɔ á aso sea a k̄pasao pii, mí tó à k̄āmabo. À ma zuu da, í yādada ma k̄i, á s̄i i n̄ini, asa má buse, mé ma n̄se nie. Asa bea n̄ ma zuuo z̄iũo, mé ma aso gb̄iao (Matie 11.28-30).

Foto s̃ia

Duunkena s̃

Foto s̃ia b̃olekea

Fotoε bee lé nœ ge gœe pɔ de dũnia gbé ũ, a de Lua gbé ũo sɔ
ɔlɔwœ. Gbé bee taa ɔ Bibli i me duunkena. A te dũniaε bee
túfaie. Aà dœĩi ní aà dàaɔ mé lé dɔaaè. Lá Lua lé gbēnazĩna sɔ
e sĩana, a foton ke.

Wetēa boiboie bee lé wēdea yā'o, lá a ku Yaasi lá 23.29-33
guuwa à mè:

Dé wì waiyookèi?

Dé wì o'o kèi?

Deme lekpa vī?

Deme zɔa vī?

Deme i kē'ia pāi?

Dé wé mé tēai?

Gbé pɔ aai sɛɛde wē tūui,

aai gé kpalekei vœe yāaleaionε.

Nsu webii vœewa a tēake n wé bleo,

asa iɔ pipi keɛona guue, mé a gēa léu iɔ na.

Gbezā a swaakĩma lan mlewæ,

i n gbā à n kũ lan piligonawa.

Ŋyɔ wesi pɔ pɔ ni e yāaolε,

ńyɔ laasoo kpaanla ke n sũ.

Fotopi mi zĩle ńyɔ gbēnazĩna sɔ e, nɔbɔ buio ku a guu dasi.
Nɔbɔpɔá duuna pɔ kú gbēnazĩna sɔ guuo seelaonε, asa wá sɔ
mé de wá duunaɔ be ũ, an kukiin we.

*Lua òwœe ānabi Zelemi là guu à mè: Sɔ mɔafili vī de pɔpiia, a
kekεa vīo, dé mé a a yāo dōi? (Zelemi 17.9).*

Yesu mé yāpi piliwàwěe à mè: Za gbēnazīna sō guu ò laasoo vāi ò bɔu:

Kaaluakaa, kpāi'oa, gbēdeea, gbāsīkea, bīi, nɔsevāi, mɔafili, wisaiyā, webɔɔa pɔi, gbēsōsōa, makamaka n misaiyāo. Yāvāipio ò bɔ gbēnazīna sō guu piie, ò ò to àà gbāle (Maaku 7.20-23).

Kosa

Gbēpii dō ké kosa kēfēū, āma gbēnazīna sō guu la, a de duunae seela ūe. Ōme ïanadāa ū. Malaikaɔ kia de yāa gbē wāsawasa sāasai ūe, àà tón Saan Nɔɔ'imina. Àà ïandāa mé tò wà àà yà luabe à sù zīle, ò à gò Lua ibee ū, wì me lo Ibiisi ge Setāu (Isaia 14.9-17, Ezekieli 28.12-16).

Īandāa ò bɔ Setāu kīie. Īandāa bui dasi. Gbēeɔ ò ïanadā nízīa yāmusu ge n kyokea yāmusu. Gbēeɔ ò pɔkasa pɔ kà dafu da ké wà e nízīa ɔloné. Wisaiyā ò aai ïanadāo. Gbēeɔ ò nɔambleɔɔ da, zā kōfideɔ, tāanaɔ, òneɔ ... lá a yā kú Isaia 3.17-24 guuwa. Gbēeɔ ò ïanadā n dezio yāmusu ge n busu ge n felekaayā ge kōɔ pɔ wa dō. Yāe beeɔ ò sángu:

Lua ò ibelese n gbē pɔ ò azīa se lesīo,

mé a gbēke vī n gbē pɔ ò azīa busao (1 Piee 5.5).

Lua zà zīasea lesī n ïandāaogwe. (Yaasi 8.13).

Īandāa ò to musi n le, zīasea lesī ò mó n leleao (Yaasi 16.18).

Blesana

Pɔtuo gĩdepi de gbāsĩkea seela ũe: Kaaluakaa, gbēpāle no dāakpaa, nɔpɔsewelea n dɔe'ĩi bee taao pii. Duunapio zɔokũ gbã, asa dũnialaagoo ã wá kuwà la. Yã pɔ Yesu dɔaa ò à kà wè ɔaa kwi taawa, a gɔɔ kà sa à mè: Dũnialaagoo ao de lan Sɔdɔũ n Gɔmɔɔo gɔɔwae. Gɔe n nɔe wa te dũnia tiae bee túfai piie. Baa luasinaeɔ teie, me yãpi a gẽ kyokpeɔ guu n kyoneɔ kãaakĩio. Ibiisi wí vĩo, àle ɔɔkpaayã da gbēnazĩna sɔ guu. A ku sĩnima ge televiziɔ gwaa guu, taala vã kyokea guu n yãpãle guuo dasi. Yã pɔ de Luae duuna ũ, bee gbéɔ ì me kuana dafue gbã.

Beewa ewaasoɔ lé taala pɔ aale a kyokeɔ n sĩnima pɔ aale gwao ɔlese dasi, ã aai gɔ n wēnao n wiyão n dendɔmɛeɔ. Wisaide pɔ aa zè n lalasio mé wàle n e sĩnima guuo, aaiɔ de ewaasoɔe n wēndiaɔ tɔdeɔ ũ. Tia kéwa ɔwãkĩio gɔ gbāsĩkekĩio ũ.

Gbāsĩsaide pɔ aa tɔbò Bibeli guu lan Yosefuwao (Daalea 39), gbēe lé n ɔɔse loo. Bui pɔ wì me Zuluɔ, baa n n luadɔsaikɛo, yãa, aai gɔe pɔ wùle n gbēpāle nɔo de n nɔepio sãnuɛ. Luadɔnsaipio yãkea lé yãdada wá tiade pɔ wále wázĩa dile wekēnao ũɔneɛ. An yãkea a to yã zɔlewá yãkpalekegɔzĩ. Lua i owēe wà kaaluakao. À mè, wà mikēwàe.

À mikē nɔdãakpaawa. Duun pãle pɔ gbé ì ke pii, ì ke me guu yã no. Nɔdãakpana sɔ ì yã'i a mɛe. Á dɔ ké á me mé Nisĩna pɔ Lua á gbá a ku á guu kpé ũo le? Á ázĩa vĩo, Lua á lú, à fĩabo. Ayãmeto, à Lua kpela n á meo. (1 Kɔlenideɔ 6.18-19-20).

Tó gbé Lua kpépi òkpà, Lua a ade òkpa sɛ, asa kpépi kua adoaɛ, mé áme á kpépi ù (1 Kòlenideɔ 3.17).

Sawakusana

Nɔbɔɛ bee lé wɛmia n̄ asiakɛo duuna yã'owɛɛ. Nɔbɔ gbãsípi ì pɔ pɔ a è pii bleɛ, a maa n̄ a vãio. Màa duunde ì yãvãi pii sí: Yãvai'oa, foto vãi, taala vãi Gbɛnazĩna me pɔ Lua ðile a kpé ù ò wì a òkpa n̄ ble vãio n̄ dɔɛ'ũo: Sigalimia, geemia, tabasoá, loɔkamɔa n̄ ɛɛ gbãa pãleɔ mómɔao. Gbɛ́o gò taba zɔɔ ù tia maamaa de yãala, gɔɛ n̄ nɔɛo pii. Gee n̄ ɛɛ talamɔo mé lé gbɛ́o òkpa deńla. Lua gbãa mé ì fɔ gbé bɔ zɔblea Setãue bee taa guu ado. Luasisinaɔ lí we taba m̄ luasisikpeuo, a dené luasisikpe gbãlea ùɛ, ãma an me pɔ de Lua kpé ù gbãlea n̄ pɔ kaali gĩvãipio lí kené yãe ùo. Á d̄ɔ ké á me mé Lua kpé ùo lé? Tó gbé Lua kpépi òkpà, Lua a ade òkpa sɛ, asa kpépi kua adoaɛ, mé áme á kpépi ù.

Asiade bèɛ Luaɛɛ. Wì pɔble ké wà e wàɔ ku yãie. I ke pɔblea yãi wa kuio. Ble maa ì nɔana yá, ãma asiade ì wiile à me: Káfĩmɛɛ! Káfĩmɛɛ! Asiade lí ká ziio, pɔɛ lí mówà seo. Mɔizi ikoyã guu à mè wà le'ude wɛmin sa pápa n̄ gbɛo wà de.

*Asa wɛðena n̄ le'udeo aaì gɔ puae,
an mekemuuna ì n̄ da ulakasa daaue (Yaasi 23.21).*

Lalasideɔ gbɛna ì wida a maewaɛ (Yaasi 28.7).

To ɔde n̄ Lazaao yã dɔngu. Ɖɔepiá asiadeɛ, a de a dàa zɔ ùɛ. Ké à gà, à tà geɔbe, ò àle wãwã zɔɔ ke té guu.

Yāvāi pɔ wēmi ì to gbé kɛ a dasi. Wa dō sīana ké faai yā no. Lua ò a yā taala guu wásawasa à mè, wēdena a gē kpala pɔ b̀ò a kīi guuo. Wēá pòblea no, imia vāi pɔ ì gbé mi liaae mé ì ìana zīmá. A minao ì sũyā ke, nɔ yā ì dɔaané, aai kō de se. Yā pɔ tó wē no, gbé a keo, ɔ aai ke.

*Vēe ì to wà gō láanipɔ ũ, igbāa ì ní da yābɔleu,
gbé pɔ tò à a de ñnɔ vīo (Yaasi 20.1).*

Wēbanao ní a yìanao na minao, an taae doũ Luaee, asa Bibeli mè:

*Waiyoo gbé pɔ aa tɔb̀ò wēmia guuo
ní gōsa pɔ aa igbāa yāalea dōo (Isaia 5.22).*

*Waiyoo gbé pɔ ì ikaka a gbēdeene,
ì naenaemá e ípi ge zōlèdmá (Habaku 2.15).*

Waiyoo gbé pɔ aai fele kɔkɔ aao kpaleke igbāai, aaiò kale vēei gwāasīna e à gè fèlènnɔ. Mɔɔna ní kotilio ní gāao ní kuleo ní vēeo ɔ aai pɔnakeò. Aali Dii yākeao dao, aali laasooke zī pɔ a kèɔwao (Isaia 5.11-12).

Ásu ázīa sāsāo, nɔdāakpanao ge sa'onao ge gbāsīkenao ge gōe kaaluao ge gbé pɔ aai wúle ní ní gōe deeo ge kpāio ge būideo ge wēdekenao ge levāideo ge gbēblenao, an gbēe a gē kpala pɔ Lua kpà bleo (1 Kɔlenideo 6.9-10).

Wá wá dàa dō wásawasa: Kaaluakaa, gbāsīkea, wisaiyā, tāagbagbaa, gbēkɔlekea, ũsea ní kōo, sole, zangu, pɔkūma, denlaweela, lekpa, kōkpaalea, wedɔakɔe, wēdekea, lalasi kōo

ń yā bee taaɔ. Male a ledawá lá má dàwá yāawa,
yābeetaakenaɔ kpala pɔ Lua kpà bleo (Galatio 5.19-21).

Ásu àɔ ku ń wēdekeao, ì lalasi zīmáe.

À to Lua Nisīna á pa (Efesedeɔ 5.18).

Yesu fêle à pūnamá à mè:

Gbế pɔ imi lé de àà mɔ ma kīi,

gbế pɔ lé ma naaike àà imi (Zāa 7.37-38).

Hee! Á gbế pɔ imi lé á deɔ, à mɔ ikīi ápi! Baa tó á ɔa vīo, à mɔ
pɔble. À mɔ vēe ń vīo mi ɔasai, fīabosai (Isaia 55.1).

Gbế pɔ a í pɔ má kpawà mi sɔ, imi a àà de bau lɔo. Asa í pɔ
má kpawà a gɔ àà nɔse guu nibɔna pɔ aɔ ibɔè wēni laasai ũe
(Zāa 4.14).

Kusi

Màá ń yā pɔ wì me, wa to e ziao, ń pɔdamáo seelan ke.
Pɔdamá duunaá Setāu yāe, i bɔ luanaaikesai guue.

Màade pɔeã ì àà kpa gai ké à ɔkpà a sì yāi.

Ìɔ pɔnide gɔɔpiie,

gbēmaa sɔ, ì gbada sɔūsɔũe (Yaasi 21.25-26).

Yozue ò Isailiɔne à mè: Asu àɔ de màadeɔ ũo, à gé zīblei
busupiwa. Gbēnazīna zigbia mé tò ìli pɔe e Luawao.

Yesu mè:

À āiake à gē bɔle tuuuna guu (Luku 13.24).

À wabike, wi á gba. À wèele, í e. À gbale, wi wěé. Asa gbé pɔ wabikè, a ee. Gbé pɔ wèele sɔ, a kuswa. Wa zewé gbé pɔ gbalèe (Matie 7.7-8).

Màá pɔ ì to gbé niazĩkpa suabayã ní aafia pɔ Lua ye kpámáozì mé a to aa gé té guu zia. Màá mé ì to wili wabike Luawao. Ìli to wa yã gbia pɔ Lua a legbèwéè èò. Ì tawanɔ té guu. Tó Lua òne ònzĩa kpawa gbã, Ibiisi ì me to e zia ge gɔɔ pãle zí, ãma gɔɔpi lí káe ziio, e ò ge ò gaò luadõsai, Kilisi sai. *Tó a Lua yã'ò mà gbã, ásu swãgbãakeo (Hebeluɔ 3.7-8).* Gbéó lé kaale dasi, ké aai suabayãpi dile wá tó e ziabaasie yãì.

Deme zia dõì?

Esedeɔ ì pɔda gbéwa ní kusi tɛeo. Bee yãì foto guu kusi de pɔdamá seela ù, ní esekeanéo ní masokeao n bookakeao. Gbéó ì yãpiɔ naaìke de Luala, atěsa tó aale gyãke ge taasi ní lé ge tó gbé gá. A maa wàli lezu Luazie, asa a béé mé aà sɔu mà à dɔwále. Wásuli Tãa naaìkeo.

Dii mé ì zemikũ gbémaae, aà pɔ ìò na ade yãkewa (Soũ 37.23).

Á gbèe lé gyãke yã? Aà á gãli gbèzɔɔ sisi, aai wabikeè, aai nisimawà ní Dii tóo. Wabi pɔ wa kè ní luanaaìkeaopi a gyãepi gbãgbã. Dii a aà gba aafia. Tó à duunakè yãae sɔ, a kěwà. A yãì tò, à á duunɔ okɔe, í wabìkekɔe ké à e gbãgbã (Zaki 5.14-16).

Asa gbã lí bɔ gukpe ge be'aeo, ìli bɔ gbáa guu sɔo. Lua mé yãkpalekena ù, òme ì gbèdo sɔɔle, ì gbèdo fele (Soũ 75.6-7).

Á gběe su sa pɔ wì a pɔ kateu à tekũ o ní a negõe ge nɔeoo. Masokena ge gbẽkɔlekena ge gãwade ge pɔdamade su àɔ ku á guuo ge esebẽede ge welende ge tãade ge gesisina. Asa yãbeetaakenaɔ bẽe Diie. Yãbẽepio kea yãĩ ã Dii á Lua lé buipio yaié (Iko 18.10-12).

Ãma gõe blesanaɔ ní esedeɔ ní gbãsíkenaɔ ní gbédenaɔ ní tãagbagbanaɔ ní mɔafilideɔ aao ku bàasié (Zia 22.15).

Ásuli yãma gesisinaɔwao, mé ásuli gé tãadeɔ kũ, an gbãsí i liázio. Mame má Dii á Lua ù (Levi buio 19.31).

Tó wa òé à gé welende ge gesisina pɔ aaiɔ yã'o ní kolou hũuhũuɔ kũ, yãgbeaa á Luawa mé maa le? Wì gbé bée àsi gbɛa geɔwa yã? À gé à Lua ikoyãdane gwai. Tó an yã i kpaã̀̀do, gu i dɔné yãao (Isaia 8.19-20).

Gɔɔ pɔ nle taalae bee kyoke, Lua lé yã'onee, àle weele ò n duunaɔ tó, ní nzĩa kpawa. Ãma kusi pɔ kú n sɔ guu ò one: Ze gĩa, ò vĩa laasoo da n sɔ guu, ã ni me: Tó ma gõ Yesude ù tia, ma gbéɔ o kpelewa ni? Ge ma gbẽnaɔ ge ma wẽledeɔ. Tó mi gé ãwãĩ loo ge dũnia kɔɔ'oaɔ, yãpi aɔ demanaɔ kpelewa ni mɔɔɔ? Laasooke Yesu Kilisi baaa pɔ a beee lé vïowa, aà kuana pɔ kè zài, aà pɔna pɔ sáa vïo, ní aà gawi ní wẽni laasai pɔ ò kpamáo. Ãma yãpio gbɛu ã ni yã pɔ de ò ɔkpaio laasookeu, ã vĩakea gbẽnazĩnae ní vĩakea gaɛo ò to òyɔ ku Ibiisi zɔ ù.

Kilisi gè gbẽnazĩna ù lãwawa, ké à ga, i Ibiisi pɔ ò ga gba zé kaale, i gbé pɔ aale vĩake gaɛ aa gè a zɔ] ù e ní wẽni léuɔ bo (Hebeluɔ 2.14-15).

Ñ nziã kpa Yesuwa gbã, ní má tó e ziae laasoo pɔ nle ke, àle n swá gbãakū e à kà lan kusi tɛɛwa tó.

Gbeaantēna

Gbeaantēnaá nɔbɔ pāsīe, ilio pɔe sosobi vīo. Zangu, pɔkūma ní fēkpaao ìo kible gbēnazīna sōwa mɔɔmɔɔ. Gɔɔewa yāpio ì mide ñgbēdeao. Baa tó nle wɛɛɛ ñ giè, mé à kè gɔɔ pla, i ea felennɔ pāsīpāsī lan yāawaɛ. A maa ñyɔ dɔ ké yāpio ku n sɔ guu;, ní wabike Yesuwa aà n suaba í n sɔ vāipio.

Pɔkūma tó, mikē pɔpaawa.

Nsu to yā lí n kū gbāao,

ì to wà vāikɛɛ (Soũ 37.8).

Pɔkūma pāsī, pɔfē ì dańla,

dé mé a nɔsegɔa fīi? (Yaasi 27.4).

Nsu to n pɔ lí pa kpaao, asa sɔũ mé ìo pɔfē vī (Yāwaaipana 7.9).

À ɔkpa yāe beɛzi sa: Pɔkūma, kpēne, nɔsepāsī, gbēsɔsɔa í wisaiyā'ooa (Kɔlɔsideɔ 3.8).

Gbēɛ ì wēmi ké í sɔ e gbãakū wà yāke ge wà tɔsimá yāi.

An vɛɛá mle sɛwɛɛ lan kyá lɛ'i pāsīwa (Iko 32.33).

Tɔsiamá ì ke sɔ duundee na, āma Lua mé tɔsimá zé vī. Yesu mè: Ñyɔ ye n gbēdeezi lan nziãwa. À mè lɔ: Ñyɔ ye n ibɛɛzi.

À mè:

Tó a gbéɔ ké í í tàaɛɔ, á Mae pɔ ku musu a á ké sɔe.

Tó i gbéɔ ké í í tàaɛɔ sɔo, á Maepi a á ké í á tàaɛɔo

(Matie 6.14-15).

Yākūa ní kōo ní zɔakaa bɛɛ Luaɛ ɔ. Gbɛ́soa a níwa ní zĩkaa ni ɔ ku gbɛnazĩna sɔ guuɛ. Ayãmeto tó wá ye wàɔ ku yãpiɔ sai gɔɔpii, sema wà to Lua kuana sĩana da wá sɔ guu gĩa.

Mlɛ

Adamu taaekè Edeni luu. À gbɛnazĩna kuana ní Luao ní ní ledooũ ɔɔkpà. Setãuá malaika pɔ a gwea lèlɛɛ. Ké à Adamu ní ɛvao è, aale kible dũniau mé an lé doũ ní Luao lá Ibiisipi de yãawa, ɔ àà nɔsegɔa fèlɛ, àlɛ ní ɔɔkpaa zé wɛɛlɛ. Ké à a zé è, à gbɛnazĩna kua na ní Luaopi ɔɔkpà.

Nɔsegɔa pɔ Setãu vĩpi ku gbɛnazĩnaɔ sɔ guu. Tó aa è ní gbɛdee ku pɔna guu, àlɛ nama ble, ɔ aai zewɛɛlɛ wà e kpa adezi. Nɔsegɔa ì to laasoo vãi àɔ ku wá sɔ guuɛ, ɔ ì kpa gbɛzi e ade gbɛde se. Atɛsa a ku uaɔ guu. Nɔsegɔa mé ì mó ní zaa gbɛguo ní yãkeleo laatanɔ ní ɔwɛelenɔ guu. Baa Lua zĩkenɔ, waasokenɔ ní pasitɛɔ, tó Lua baaadà ní gbɛdogu deńla, an nɔsegɔa ì feɛɛ. Sema aa laaika yã bee taai, aa to yenzi pɔ Lua Nisĩna ì da wá sɔ guu ní pa, ké zĩ pɔ aale ke Luaɛ su ke pã nɔsegɔa yãio.

Kaso

Kaso ì kòɔ bui pii bleɛ, ɔ foto guu a de bĩikea seela ũ ní yea ɔai pɔ de yãvãii pii zĩna ũo (1 Timɔtee 6.10). Kongoo busu kasoeɔ ku, wa è aa dɔ̀mɔ̀nkpɔ̀ina m̀m̀m̀ e aa gè p̀na. Bĩide lí we ɔpòo

Sõũ, gwãasĩnae bee má n wēni sima. Sõu pɔ́ n kè a gɔ́ dé pɔ́ ù ni? Maa aɔ de n gbé pɔ́ lé aizee kãaa azĩae mé a de ɔde ù Luaoo (Luku 12.16-21). Tó gbé gè dũnia búu vĩ mé à kua ziawa, bó ài bee vĩi? (Maaku 8.36)

Ásuli á wēni kàake pɔblea yãmusuo, ásuli á me kàake pɔkasa yãmusuo. À to kpala pɔ Lua kpà yã dɔaaé, i pɔpiɔ kaaé. Gu pɔ á aizee kuu, wekĩ ã á laai ìo kuu (Luku 12.22, 31, 34).

Setãu

Èeden aà ù, eedɔ de'iae. Gbēnazĩna sɔ́ guu a de duunaɔ pii dɔaana ù. Õme lé kible we. Yesu mè: Á mae Ibiisi pɔn á ù, aà pɔeã ã á ye ke. Gbēdenan aà ù za káau, i ze n sĩanaoo, ké sĩana ké a sĩana vĩo yã. *Tó à estò, aazĩa dāan we, asa eden aà ù, egeɔ de'iae* (Zãa 8.44).

Ège nena n a zɔɔo yã doũe. Ègeɔ ku wì tó lé guu, keeɔ ku wì ké lá guu, keeɔ ku wì ke yãkea guu. Mɔafilideá eede, asa ì azĩa dile pɔ pɔ á de a ùo ùe. Lua lí eeto. A maa Yesude lí eeto sɔo.

*Tó wa mè wá lé doũaanɔe mé wá ku gusiau,
e e wále tó, wále zĩke sĩanawao* (1 Zãa 1.6).

*Áma gɔe blesanaɔ n esedeɔ n gbãsíkenaa n gbédenaa n
tãagbagbanaɔ n mɔafilideɔ aao ku bàasie* (Zia 22.15).

Lua za seelade eetoa n daeɔ peãaaogue (Yaasi 6.19).

Saana

Saanapi de laasoo maa pɔ Lua dà gbēnazīna sɔ̃ guu ũ. Fotos bee guu saanapi siae, à vāikù, à ãokpà, à gà duuna pɔ wìo ke mɔɔmɔɔ n̄ n̄zīa pɔeão yāi. Gbɛ́ bee taa vīakù mé a d̀̀o vīo, ɔ̃ yāvāi lí keè yāe ũ loo. S̄̀ vāi bee taa, zīeɔ̀ ìo da kílikilie, zīeɔ̀ laasoo ì ìadawà. Gɔɔ pɔ de aà azīa bɔ yāo guu, ìli weièo. Gɔɔ pɔ de aà weiè, ɔ̃ ì aà da yāu.

Lua Nisīna ò wásawasa, gɔɔ gbɛzāzī gbēeɔ pākpa Yesu zéi, aai te sāsāyā pɔ tāaɔ ì eedeɔ da a oauzi. Eede mɔafilide pɔ vāi lí kāadañlaoo aame aa n̄ sāsā (1 Timɔtee 4.1-2).

Wà s̄̀ Luazi n̄ n̄semendoo n̄ aà naakea seasiao n̄ s̄̀ pɔ wa p̄ipi wà laasoo vāi b̀̀uo n̄ me pɔ wà a zu'ò n̄ í wásawasao (Hebeluo 10.22).

Lua wé

Lua wé ì laasoo pɔ ku gbēnazīna s̄̀u e pii. Pɔe lí e ùlèèo, asa aà wé ì wá s̄̀ e e a guue. Ayāmeto a wá asii d̄̀, a wá laasoo d̄̀ pii n̄ yā pɔ lé d̄̀aawēeɔ. Tó n̄ yāvāikè gwāasīna weedon nò, ge lákpe sisiun nò, ge tɔ̀le zīen nò, ge gu pɔ n̄ uleu pii, Lua lé n̄ e. Fotos bee guu yā pɔ Lua wé lé epio ì pisi gbēnazīna oawa.

Tevua kelenao

Tevua kelenao pɔ lià s̄̀zio de Lua yeawázi pɔ lià duunkena s̄̀zi ũe. Sīanae Lua ye duunaio, āma a yewázi, a ye duunkena gao, sema aà n̄selile, i e àò ku.

Kilisi Yesu m̀ dũniau duunkenaɔ suabaa yãɛ

(1 Timotee 1.15).

Lua maaikaɔ ì pɔnake duunkena mendo pɔ nɔselile yãmusu

(Luku 15.10).

Tevua kelenaa lé Yesu Kilisi au yã'owẽɛ lo.

Sã pɔ Lua kpà à dũnia duuna wolon we (Zãa 1.29).

Malaika

Malaikapiá Lua yã seelaɛ. Lua ye yã'o gõɛ ge nɔɛ pɔ duuna t̃máɔne, ké aa e nɔselile, Lua gupua n àà yenzio i ní s̃ɔ puné.

Felena

Felenapiá Lua Nisĩna seela ù, Nisĩn s̃iande pɔ ì dũnia ɛɛ kaè a ɔzĩ duuna ní maakeao ní yãkpalekeao yãmusu. Fotopi guu Lua Nisĩna ku gbẽnazĩna s̃ɔ bàasie. Ìlio ku gu pɔ duuna lé kibleuo.

Tó s̃ɛ bee foto yã kpaaĩ ní n s̃ɔ yãoɛ, wiile Luawa, ù n s̃ɔ wẽè, ní tó àà yã gupune n s̃ɔu. Dii Yesu naaika, ñyõ bo. Lua ye à n suabaɛ. Lua legbẽwẽɛ à mè:

Má á gba s̃ɔ dafu, mí nisĩna dafu daágu. Má á s̃ɔ pɔ de lan gbewa boé, mí s̃ɔ buse daé (Ezekieli 36.26).

Foto plaade lé a yã'o.

Foto plaade

Gbẹ́ ọ́ lé wẹ́lẹ̀ wà a suaba s̄

Fotoe bee lé gbẹ́ ọ́ duuna tò à nà Lua wẹ́lẹ̀awa s̄ ọ́lọ̀wẹ́.
Malaika f̄nda k̄ua, a de Lua ȳa ũ.

Lua yā béé mé a gbāa, a lé na de fēnda lekpeplaa. Ì ní zǝ à gē nɔsekpeau e nisīnau, ì gē gupɛkīu e bóɔu, ì laasoo ní nɔseyāo gwa (Hebeluo 4.12).

Ké duuna aseaá gae, Bibeli ìo a yādo gbēnazīnagu.

*Lua dilɛ gbēnazīna lí ga gēn doe, i gbasa yākpalekeaaɔ
(Hebeluo 9.27).*

Wa duunkenaɔ ní luanaaikensaiɔ zu té ísida pɔ lé kú ní ãatēgbɔo guue.

Malaikapi mitɔɔna kūa a ɔzɛɛu. Bee lé yādo duunkenaɔgu ké wápii wá gae. Wá ye wá mezi maamaa, wi pɔkasao da, wi pɔble, wi mɛpi keke, wi gwa, wi laaidɔwà ké ào maa yāi. Ní beeo wá ga wà yaikɛɛ, kòɔɔ i wá mɛpi ble. Āma wá wēni ní wá nisīnao aɔ ku gɔɔpiiɛ, wí bɔ wà ze Lua ae yākpalekegɔɔzī.

Lakīi duunkena nà Lua yāmaawa. À a sɔ wè Luaɛ, asa Lua yeaazi. Lua Nisīna nà gupua aà sɔ guuwa, asa duuna tò a siakūɛ. Lua lé gupu aà meɔ, asa à gè Luapi kpé ũ, Nisīnapi sabai. Tó Lua gupù, gusia ì bɔ teasie. Nɔbɔɔ bui pɔ de duuna seela ũo pii lé baale sa. Ayāmeɔto ma gbé yenzide kyokena, lá Yesu mé gupua ũ dūniaɛ, to aà n sɔ punɛ, ké gusia ní a yākeao e bɔleu, lá fotoe bee lé ɔbwēewa.

*Õ Yesu yā'ò bilae à mè: Mámɛ má gupua ũ dūniaɛ,
gbé pɔ témazi aɔ ku gusiau loo,
gupua pɔ ì ní ká wēniwa ñ aɔ vī (Zāa 8.12).*

Ŋyɔ̄ fɔ̄ gusia ya n̄ bɔ̄ n sɔ̄ guu n̄ n zĩa gbãao ge n̄ gbēnazĩna
ᄃᄃᄃᄃ. Zé pɔ̄ a sea àa mé a sĩana vĩ mé ì n̄ kẹkẹ ku mendoe. To
Yesu gupùne n sɔ̄u, duuna gusia i laau.

Mɔ̄vua n̄ saanaɔ̄ ì gupuwēe gwãasĩna, ãma tó gu d̀ mé ìatē
bìle, gusia i laa, wili mɔ̄vua n̄ saanaɔ̄ nide lo. Maa Yesu ì
gupuwēe z̄ᄃᄃ.

*Yesu gè Lua ua, à laayianaɔ̄ n̄ laalunaɔ̄ yà à n̄ bɔle pii. À
ɔleũkpakenaɔ̄ taabũnuɔ̄ n̄ felenyianaɔ̄ kilaɔ̄ fuangbà. A òné:
Wa kè, wali o ma kpée luasisikpe, ɔ̄ á kè gbēblenaɔ̄ tòò ù
(Matie 21.12-13).*

À kũ n sɔ̄ àò de Lua kpé ùe, aà be ù. A ye àò ku a guu, í s̄pi
kẹkẹne, à maakũ. A ye à wá sɔ̄ pipiwēe puupapasa. A ye yenzi
n̄ pɔna pɔ̄ ì daᄃguo àò ku wá s̄u lo. Wá duuna kēawá yāi Yesu
m̀i adoo, à m̀ wá bɔ̄ zɔkɛue, ké duuna su àò kiblewá lo yāi.

To Lua Ne á bó, á ḡ w̄eɔ̄ ù s̄ianaɔ̄ (Zãa 8.36).

Foto aaõde

Fotoe bee lé duunkena pɔ̄ n̄selilile s̄ yãò ɔ̄lɔwēe. A d̄ᄃ ké a
duunaɔ̄ dasi mé yãvāi z̄ᄃᄃe. A d̄ᄃ lo ké Yesu gà líwa a yāi. Tó à
lipãak̄ᄃa n̄ Lua yã pɔ̄ malaika lé ɔ̄lɔeo è, aà pɔ̄ ì ya, ìò
dend̄m̄eek̄e a duun dasi pɔ̄ á kè yãaɔ̄ yāie. Tó à Lua yeawázi
Yesu Kilisi sabai è, ì kaaagu, ì d̄ᄃ sa ké Lua Ne Yesu Kilisi m̀ a
duuna waaie, à wèi à gà líwa a gbeu láai pɔ̄ ù. Ké wà Yesu gbè
n̄ flaalao, wà lè fua kpàè, wà kusa pà aà ɔ̄ n̄ aà gbáɔwa, à gà

lipāakōawa wá duunao yāi, gbé pɔ nɔselile yā beeo dō yā gbia ũ sa wásawasa. Aà laasoo n̄ aà kuaɔ de lá a ziwa loo. Tó à Lua yā kyokè, ì azīa yāɔ e lá wì n̄zīa gwa díi guuwa, ã ì gbasaa dō ké a kē Luawa n̄ yā pɔ Lua d̄ileo. Aà pɔ ì ya, ã ì dendōmēeke, ì sīana o Luae n̄ wé'io. Ō Yesu ì sōaazi.

Lua Ne Yesu au ì wá duuna wolowa pii (1 Zāa 1.7).

Tó aà wé kē yāpi musu, ã Lua yenzi n̄ aà kuanao ì aà sō pa.

*Dii k̄ai n̄ gbé pɔ an pɔ yàɔ,
ì do gbé pɔ an k̄a ḡaɔle (Soũ 34.19).*

Lua yā'ò lo à mè:

*Gbé pɔ má aà wegwan ke:
Gbé pɔ à azīa b̄usa mé aà n̄se doũ,
ōme ma yāɔ v̄ia v̄i (Isaia 66.2).*

Lua Nisīna ìo Yesu yā'oè kp̄aikip̄ai ìo me: Ma gbé, sōdile, ma n duunao kēma. Goo pɔ àle Yesu gwa lipāakōawa n̄ au pɔ lé b̄owào, ì sí ké Yesu bee kè a yāie. Ō Lua aà duuna kēwà, aà wé ì na kēawa sa, asa Yesu wá wāwāɔ n̄ wá yā'ōmao s̄e.

A dō sa ké:

*Wà aà z̄ò wá tàaɔ yāi,
wà aà w̄iwi wá yāv̄aiɔ yāi.
Īa pɔ wa d̄aw̄api wá gbá aafia,
aà flaala iaɔ mé wá gb̄gb̄ (Isaia 53.5).*

Gb̄epi sō gb̄asī yāae mé a sia, ã Lua Nisīna ḡeu sa. À aà sōpi p̄ipi n̄ Yesu auo, ã à ḡò puuu lan s̄ak̄awa (Isaia 1.18).

Nisīnapi ì owēe wá s̄u, Lua n̄ɔn wá ũ (Lomadeo 8.16).

A d̄ ã s̄ã s̄ã sa k̄é wá gb̄é p̄o wále Yesu naaikeo wá gao, w̄ni laasai ã wáw v̄i (Z̄ãa 3.16).

Wá naawà guu wa bo àà au sabai. À wá tàaeo k̄èwá a gb̄eke z̄õ p̄o a k̄èw̄e à k̄è zài guu (Efesedeo 1.7-8).

Gb̄é p̄o n̄selile s̄õ

Wá gbēnazinke dāa pōnideaw mé dōaaawēe yāa, āma tia kua Lua gbēō ũ, zīkea Lua pō dōaa yewázie mé lé dōaaawēe sa. Yea dūniazi yāa n a yāo gbēu wá ye Luazi n àa yāo sa.

Ayāmeto fotoe bee guu nōbō pō de duuna seela ũō bōle gbēpi sō guu. N beeo Setāu ye bōa a be zipiu yāio. Àle a kpe gwa, àle a nide à ea gēu lo. Ayāmeto Yesu ledāwá à mè wà itēke wāo luasisi, ké wà e gi Ibiisie, i gowála zā.

Foto siiōde

Foto siiōde lé Yesude pō Lua àa suabà, mé à kuana è wá Dii wá Suabana Yesu Kilisi gaa líwa yāmusu ɔlōwēe. Àle ĩanadā n pōeo lo, sema wá Dii Yesu Kilisi gaa líwapi yā baasio, asa a yāi à kēi dūniawa mé dūnia kēwà.

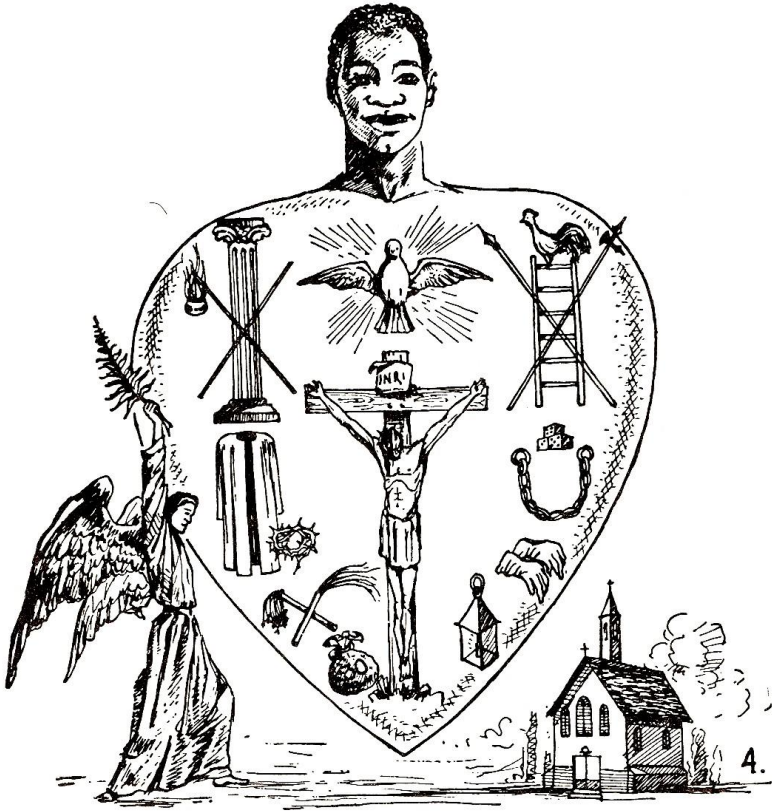
Yesu gà líwa ké wá bàa su àɔ ku n duunao lo, wio yāmaake
(1 Piee 2.24), wio de gbē pō kē dūniawao ũ.

Lá wá ku Lua Nisīna sabai, wà àa dōose (Galatio 5.25).

Fotoe bee guu, kpé gbapele pō wà Yesu yèwà àa ulao bōaaala gbēa gwa. Flaala pāsī pō wà àa gbēō gwa lo. Pōfē pō wa bōbōwà yā mé tò wa aafia è. Wà àa kē'ia wá duunao yāi. Ki Elodi n a gbēō Yesu kē pōpōo. Vua fua mé maa aa kpaè yāa, ũ aa lè tà fua ũ, aa kpàè. Aa fee nàè àa ɔplaaui kia gopana gēe ũ. Aa kùlekule àa ae, aa àa alafiikè aa mè: Fō, Yudaō kia! Aa le'ikàkawà, aa gopanapi sè aa àa lèò àa miwa. Ké aa widàwà aa àa kē pōpōo màa, ũ aa gè, aa àa pailiwa.

Gbɛ́o ku dasi, an Yesudekeá tóε. Aaì luasisi, aaì Dii ble ble, aaì lesi, āma aale n̄ Suabanapi paliwa lo n̄ n̄ n̄sepās̄ikeoe. Yesu m̄e:

I ke gbɛ́o pɔ̀ ɔ̀ om̄ε Dii, Dii, mé a gɛ́ kpala pɔ̀ Lua kpà guuo, sema gbɛ́o pɔ̀ ɔ̀ ma Mae pɔ̀ ku musu p̄eā ke (Matie 7.21).

Gbɛ́o pɔ̀ gá n̄ Kiliso s̄o

Foto dōupi guu Yudasi pɔ̀ Yesu kpámá ɔ̀s̄o gwa. À Yesu yia ānusu ɔ̀wat̄ε baakwi, ké yea ɔ̀ai aà s̄o blè à aà laasoo liaa yāi.

Ma ga líwa n̄ Kilisio (Galatiō 2.19).

Ma azīa dīle ge ũ duuna yāmusu,

má ku Lua pɔ ũ naa Kilisi Yesuwa guu (Lomadeō 6.11).

*Má ĩanadā pɔe yāmusuo, sema wá Dii Yesu Kilisi gaa líwa
yā baasio (Galatiō 6.14).*

Filia n̄ senio ñ sosao gè Yesu kúìò gwāasīna. Ɖtelesō pɔ sosao
telepàò Yesu pɔkasao kpaalea yāmusu gwa we lo. Beewa yā pɔ
kēa láue bee pà à m̄:

Wàle ma pɔkasao kpaale,

wàle telepa ma ulatao yāmusu (Soũ 22.18).

Aa Yesu pɔɔ s̄iwà, aa yeaazio aa m̄: Wá ye gb̄éε bee aàò de wá
kia ũo. Gb̄épii ye Lua báaai, lou ge ĩatē, āma aa ye wà misiilea
Lua Ikodeio. Gb̄eō líó d̄s̄ Lua kuo, sema tó yā'ĩa ge p̄sia n̄ lé
baasio.

Ñ sosao do Yesu z̄ò n̄ s̄nao a gb̄āt̄ēu. Weḡɔ au n̄ ío b̄l̄e

(Zāa 19.34).

E ko àò gé lezui, Piε lelekpà Yesuzi ḡen aaō, āma à n̄sel̄l̄e
gbezā n̄ w̄'io. Mpi s̄o, n̄le ze n̄ Yesuo gb̄éō ae n̄ yā'oa n̄ n̄
yākeao guua? Ge wí lé n̄ kú gb̄éō ae yā? Yesu m̄:

Gb̄é pɔ z̄èmanɔ gb̄éō ae, má z̄eaanɔ ma Mae pɔ ku musu ae.

*Gb̄é pɔ lelekp̄amazi gb̄éō ae, má lelekp̄aaazi ma Mae pɔ ku
musu ae (Matie 10.32-33).*

Yesu ò lo:

Gb̄é pɔ i a lip̄ak̄ɔa se àò t̄òmazio i ka àò de ma iwa ũo

(Matie 10.38).

Baaaden gbé pɔ zea Yesu Kilisi pɔ de gbési ũwa.

Yesu au ń aà maakeao ñ ma wé dɔi yāpāle ku a guuo.

Má tó pāle naaikeo, sema Yesu tó maa baasio.

Kilisi gbè maa ñ ma zewà, gupāleo pii busu'ũfāae.

Foto sɔode

Duunkena pɔ Lua aà suabà a suuu zɔɔ ń a sosobio yāi, wà aà sɔ pìpi, wà a gbāsī b̀̀le gwa ke. Aà sɔpi g̀̀ Lua kpé ũ sīana, Mae Lua, Lua Ne ń Lua Nisīnao kúkī ũ. Lá Yesu legbèwa à mè:

Tó gbé yemazi, aɔ ma yā kūae. Ma Mae aɔ yeaazi, wí mó aà kī, wíɔ zɔleaaano (Zāa 14.23).

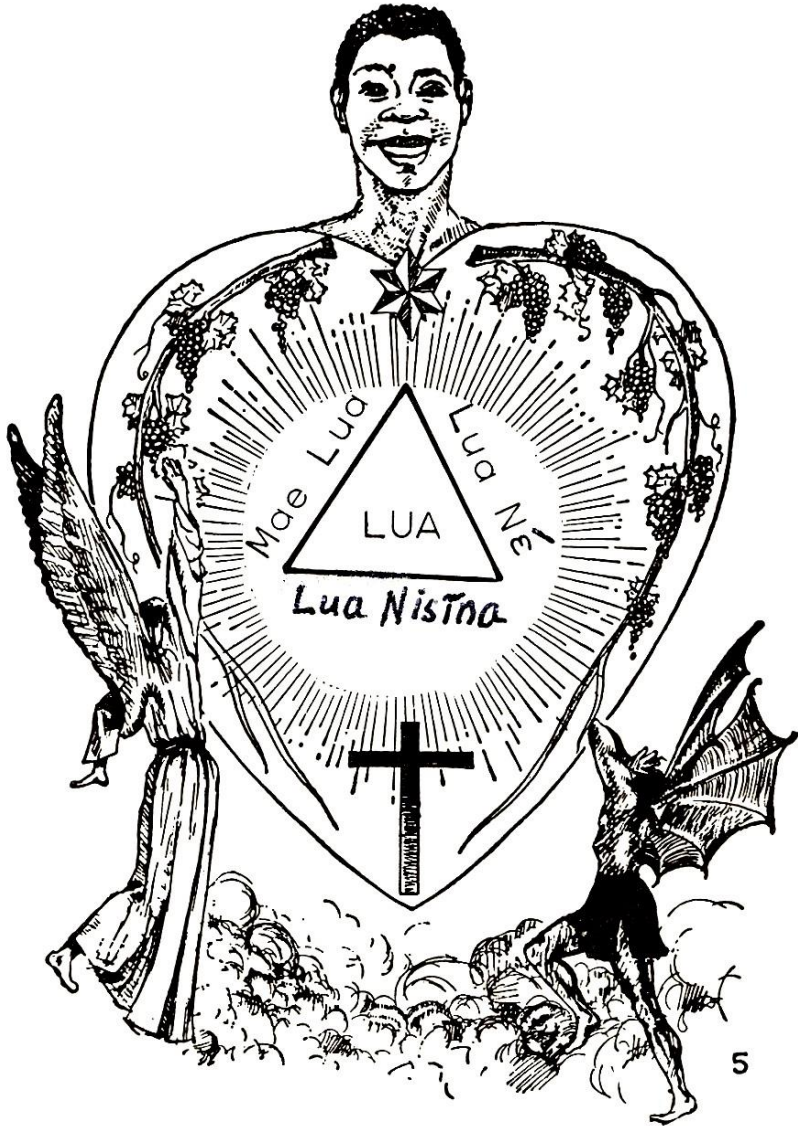
Aà sɔpi g̀̀ Lua kpé ũ sa. Wà duunao yà wà ń bóleu. Nɔbo dasi pɔ Setāu egede ì ikokèòmáɔ ku we yāa, āma Lua Nisīna pɔ de sīan'ona ũ mé kú we sa. Aà sɔ pɔ de gbēnazīna dāa pɔnideao kúkī ũ yāa g̀̀ lí kefena pɔ ì Lua Nisīna neo i ũ. Nɛpɔn ke:

Yenzi, pɔna, aafia, mena, gbēke, maa, naai, buseke, zīakūadɔ ń yā bee taa pāleo. Yāpiɔ maa Luae ń gbēnazīnao piie. Lá Yesu Kilisi de lí sīande ũ, gbépi de a gōna mendo pɔ ì ne'i maamaa ũ. Yesu mè:

Gbé pɔ naaa mé má naawà, ade a kāfiake maamaae (Zāa 15.5).

Ké Lua Nisīna g̀̀ gbépi sɔ guu mé à aà zu'ò, ade ì gbāa e à zīble a dāa ń a pɔnideaoɔwa, i a kua zi mide. Pɔ pɔ àle e ń wéo ge àle ɔkàwà ge àle ma ń swáɔ yā lé dāaè lo, àle Lua naaike

sa. Asa à Yesu Kilisi naakea mé ì to àà zĩble dũniawa. Ì wẽdõ aizānai seasai. Àà wẽdõa wá Dii Yesu Kilisi m̃a ñ gawiozi ì àà gba gbãa. Ìò ku ñ Lua yeazio g̃õp̃ii.

Gbẽ p̃õ de Lua kpé ù s̃õ

Baaadeɔn nɔsepuadeɔ ũ, asa aame aa wesi Luale (Matie 5.8). Lua Nisina sɔ̀ ì nɛɛ beɛ iné: *Yeakɔ̀i n̄ pɔnao n̄ aafiao n̄ menao n̄ gbẽkeo n̄ maaɔ n̄ naaio n̄ zĩabusaaɔ n̄ zĩakũadɔo* (Galatiɔ 5.22-23).

Ki Davidi dɔ̀ ké baa n̄ a ɔdekeo n̄ zĩ pɔ́ á blè a ibeɛɔwao, dɛɛ sĩana ku azĩa sɔ̀ guue. A dɔ̀ pɔ́ pɔ́ kɛ̀sãwa de a sɔ̀ yã ũɛ, ɔ̀ à wabikè Luawa à mè:

*Ma zu'o n̄ saoo mà zẽ wásawasa,
ma n̄ɔse pipi mà gɔ́ puuu lan nɛɛziwa* (Soũ 51.7).

Gbɛɛ a fɔ̀ à azĩa sɔ̀ pípio. Gbɛɛ a fɔ̀ sɔ̀ pua da azĩaeo. Sema wà nɔselile, wí wabike Luawa n̄ nɔsemendoo lá ki Davidi kèwa, Lua i wá gba sɔ̀ dafu. Lua ye yã dafupi kewɛɛ. Wá maakeɛɔ pii de lan ulakasaɔwae. Tó wále weele wà wázĩa sɔ̀ keke, bee de landɔ̀ wále wá ulakasaɔ naminamiwae. Lua a we àɔ ku sɔ̀ bee taa guuo. Lua ye à n̄ ãa, à yãbɔnsae legbè à mè: Má í wásawasa fãfãwá, í gɔ́ wásawasa. Má gbãbɔé n̄ tãaɔ gbã pɔ́ á lèɔ pii. Má á gba sɔ̀ dafu, mí sɔ̀ buse daágu. Má á sɔ̀ pɔ́ de lan gbewa bɔé, mí sɔ̀ pɔ́ de báasi ũ daé. Má a Nisĩna daágu, mí tó à ma ɔtondɔkĩi gwa, íɔ ma ikoyãɔ kũa n̄ laaio (Ezekieli 36.25-27). Luabaakuannɔ dafu Yesu Kilisi au sabai yãn we.

Fotoɛ bee guu, malaika gwa lɔ. Malaikaɔ́a nisĩna pɔ́ Lua ì n̄ zĩ dɔ̀i gbé pɔ́ aa bɔ ziaɔleɛ (Hebeluɔ 1.14).

Dii Malaika bɔ̀o ìɔ kpaa a vĩakenaɔ saɛ, ì n̄ bɔ (Soũ 34.7).

Ibiisi ku fotopi guu lɔ. A naa sɔ̀ saɛ kãinnɔ, àle gɔɔɛ dá, à zé e à ea gɛ a be zipiu. Ayãmeto wà ledàwá wà mè:

Àli itêke àò ku ní laaio. Á ibee Ibiisiá nɔɔmusu

ɔɔɔnawae. Àle kpalekeázi, àle gbé weele à kú (1 Píe 5.8).

Ayãmeto à misiile Luae. À gi Ibiisie, i baasié (Zaki 4.7).

Setãu ì li gupua malaika ùe, ké à e Lua gbé pɔ aale itêkeoɔ sãã ní dũnia pɔ pɔ ì ní wé bleo. Ì kɔnike baa gbé pɔ Lua ní sé a pɔ ùone à ní sãã, tó a zé kè.

Foto soolode

Gbé pɔ pɔɔɔɔzãkè foto gwa wɛnannɔ. Aà wé do yei, aà wé do yeio. Aà wé do kũaaa, asa à nà i'owae, aà Yesudeke bũsae. Aà wé do lé gusia gwa, àle dũnia yã nide, wí lé aà kũo. Gupua pɔ kú aà guu lé lao. À zèò yãa à taasike ní Kilisio, ãma aà seela pɔ a vĩ a sɔ guu yãaɔ, wàle e tia lɔo. Yãaɔ liaaazi, àle misiilené busebuse, àle gí lɔo. Pɔ pɔ de aàò Lua yãma, Setãu lé pã gbãaɔ àle ma sa.

Baa tó àle gé Yesu kpéu e tia, àle luasisiyã da a dũnia yãkeala gbé wé yãie. A ye Luazi lá a ziwa lɔo. Aà laasoo ku plaplae. À nà gbɛnakpaa ní dũniaowa, ò àle e á ye Luazi a sɔ guu e tiae. Saana pɔ kú aà sɔ guu Lua laasoo maa seela ù í na lɔo. A lipãakɔa sea ní pɔnao lɔo. À gɔ̀è aso gbia pɔ a yei lɔo ù. Aà luanaaikea zĩna gbãa lɔo. Faaiboa ní Luao ni lí aà de lɔo. À pãkpà a sɔ gweai, àle kèè yãe ù lɔo. Busebuse àle Ibiisi pɔ lé lɔɔleazi gba zé. Gbɛnakpaa ní dũnia gbé mé ì kèè na de gbɛnakpaa ní Yesude sãandɔla. Kosa pɔ de ãandãa seela ù lé gɛkĩi weele. Suuu pɔ Lua kè ní Yesudepio, à aà suabà yã sãaagu, ò à gɔ̀ Yesude walade ù. Wɛdekea lé ɔtaale aà kpɛele,

àle gēkīi wēele s̄. Ì daale gĩa lan yãpãwae. Tó a ku n̄ dūnia
gb̄é̄ dikpee z̄í, tó wà m̀ n̄ w̄e, pɔ pɔ de aà o, ili mio, ì keè wí
ũe, ké wasu a gwa gb̄é̄ buse ũo yã. Õ Ibiisi ì oè: S̄n̄zi, ḡen doe
bee a f̄s̄ à n̄ Yesudeke òkpao. Õ laasoo v̄ai n̄ n̄e nideao ì fele
aà s̄ guu. Ì na wisaiyã yoboawa, ì foto v̄ai ge sinima v̄ai gwa
n̄ p̄nao, ì gé òwãk̄īo n̄ k̄ò'ok̄īo. Setãu ì oè: Yã pɔ d̄ão lé ke
piiea? Duuna ḡen doá duuna no!

Gbè pɔ ku plapla sɔ̃

Sĩanae, wá fĩ wà gi laasoo vāi pɔ aa de lan bāowa aa vù aale mawálaɔneo, āma tó wá tò aa pè wá miwa ge aa sakpe dà wá sɔ̃ guu, mé aa gbè vāi pìpiu, wa gɔ̃ taaedeɔ ũe. Tó n Ibiisi gbà zɔ̃lekĩi, ì deepookĩi ee, e à gènnɔ té gasai guu zia. Ayāmeto Lua

ledàwá à mè, wà baale wá ewaaso pɔnideawne. Wásu kɔɔ'ó n duunae buioo. Wà baale wà gé Yesu wá Suabana pɔ zĩblè kĩi.

Gbēe ku fotou àle sɔ zɔ n fēnao, Yesu zé awiambɔnao doe. Aai Yesudeo sɔ ke'ia n yāvāi dɔamáo n n laanikeao, ɔ Yesude pɔ a laasoo ku plapla ì fu yā bee taa yāi. Ì vīake gbēnazina yāe de Lua yāla. Ké àle vīake gbēnazina yā'oaē n gbēnazina yākeao yāi, ɔ ì gɔ gbēnazina zɔ ũ, ɔ busebuse ì kē Luawa. Tó i pɔ pɔ á yeio eo, ge wà fèlewà n yākeleo, ɔ nɔsevāi n pɔfēo ì gēkii e, ɔ nɔsegɔa pɔ de lan mle pāsīnawa ì fele. Tó a è gbēpāle lé kāfia e deala, ge tó wà mè gbēpāle yā maa de aà pɔa, nɔsegɔapi ì fele. Tó wà zewèè, ɔ ì gē n zaa gbéuo n zīasealesio.

Yea ɔai ì gē wá sɔu àa. Sema wà lé pɔ Dii Yesu dàwá ma à mè:

À itēke àò wabike, ké ásu fu yɔawao yāi (Matie 26.41).

Gbé pɔ lé e á zea gbāa, aà laaika leleai (1 Kɔlenideo 10.12).

À gɔkebo pɔ Lua kpàwáw da pii, ké à ze giūgiū, í Ibiisi dɔfɔ

(Efesedeo 6.11).

Foto soplade

Fotoe bee lé gbé pɔ pɔɔbɔzākè sɔ ɔlɔwēe. Gbépi wekè, à Lua gba è, à a baa è Lua Nisina guu, ɔ à gbàsa fù à bò zéu. Foto lé gbēpāle sɔ ɔlɔwēe lo, gbé pɔ wà Yesu baonakpàè n sīanao, à a sāsā mà, ɔ i we nɔselile à azia kpà Luawao. Gbé pɔ swāgbāakè gɔɔ pɔ Lua lé lezuazai, baa ké àle wēele àò maa, aà sè vāi aɔ kāfi.

Yesu ꞑꞑꞑꞑzākēna yǎ'ò à mè:

Tó wà tǎagò gbéé, ìo liaaliaa gugiiu àò gbé wéle à dié. Tó i eo, ì mē: Má ea mà ta ma sǎ ziwae. Tó à tà we, ì e a be ado, à zu'ò, à azǎ kèke wásawasa, ò ì ea ge à Tǎa ꞑꞑ an vǎi dealaò sele à suǎnɔ men soplá, aai dié. Beewa gbépi gwea gbezǎ vǎi ì de a káaua (Luku 11.24-26).

Yǎ ꞑꞑ wa lèéúe beeo sǎana sù má:

Gbé ì ea ꞑꞑ ꞑꞑ a pìsi ble. Beewa lo: Sawakusana ꞑꞑ wà a zu'ò ì ea male pèleau (2 Pié 2.22).

Yǎpió lé gbé ꞑꞑ ꞑꞑꞑꞑzākè sǎ sǎasǎ ɔlɔwéé ní duunkena ꞑꞑ i nɔselile ꞑꞑo. Duuna ní a iko ꞑꞑ ì gbé sǎsǎò èa sù ké à e kible aà sǎwa. Gbépi sǎ yǎo pìsi aà oawa se. Felena ꞑꞑ de Lua Nisǎna seela ù lé bɔ sǎpi guu teasi, asa a fǎ àò ku gudoũ ní duunao. Wá sǎ a fǎ àò de Lua kpé ù à ea àò de Setǎu tòò ũo. Malaika ꞑꞑ de Lua yǎ seela ù lé go we lo ní ꞑꞑsiao, à èa lé a kpé gwa. A ye gbépi nɔselile lá a yǎ kú ne ꞑꞑ sǎsǎ yǎléúia guuwa:

Ǔ ìo ye libe ꞑꞑ sawaó lé ble mɔmɔ bèé, áma wili ꞑꞑe kpawào. Ké aà wé kè à mè: Ma mae zǎkenao ble vǎ dié, ò male ga ní nɔanao la. Má fele mà ta ma mae kǎi, mí oè: Baa, ma duunakè Luaé ní mǎpió, mi ka màò de n ne ù lo. Ma dile n zǎkenao do ù. Ǔ à fèle, àle tá a mae kǎi. Ké a be kǎaa, aà mae aà è, ò à kèè wènaũ. À baalè, à gè kùsiwà, à lé pèwà (Luku 15.16-20).

Foto soplade

Gbè pò pòwòzākè s̄

Ãma fotoe bee guu wi nõselilea sãana seela eo. Aà aε dɔa Lua kii oio, àle suuugbea Yesuwao. Wà aà laasoo kpàsa ní mò wãao. A maa dõkõε ní vãio loo. A swá vĩ, ãma àle Yesu yã'o ma loo. A wé vĩ, ãma àle geɔbe è zòolo pɔ kú a gbá sae eo. Duunakea wí lí aà kũ loo. Setãu zõlea a kiblekilau we, àle kible aà sũu. Gbépi a fĩ àɔ de gawide ù ge luasina ù, ãma sãana guu a de lan mia pɔ wà soolèwàwae. Aà kpe maa wée, ãma gewao ní gbãsi piio mé aà guu pà. (Matie 23.27)

Egedeɔ de'ia zõlea tia Nisĩn sãande gbeu. Nɔbɔ pɔ aa de duuna seelaɔ ùpiɔ, an baade kú we ní a Tãao. Nisĩn vãii beeo mé gò sõpi vĩ sa. Baa tó gbépi ye à zɔblené loo, aa mɔkàwà kò.

Tó wa sãana mà mé wá dõ, tó wa gi wále duunake, sa'oe ku à duunakẽwá loo. Pɔ pɔ gòwẽε mé de yãkpale ní sõkẽnguo ní té gbãa pɔ a Lua ibεεɔ kaaleo dãa ù. Wĩ gbé pɔ gi Mɔizi ikoyã dai de aà wegwasai gbẽɔn pla ge aaõ seeladeke musue. Tó gbé ãzè Lua Nɛwa, mé à Lua baakuañnɔ au pɔ gbãbèε gwà foooũ, mé à Nisĩn gbẽkεkenεde sõsõ, aàɔ dõ ké wa ïadawà zõɔ de beea maama (Hebeluo 10.26-29).

Ma gbé, tó fotoe bee yã bò n sõ yãwae, wiile Luawa gòɔgòɔ ní nõsemendoo. Tó n mɔ Lua kii ní nõsemendoo, a n ké ní n duunaɔ pii. Mɔ aà kii lan kusude pɔ mò Yesu kii yãawa à kùle à wabikèwà à mè: Tó ní yei, ñyõ fĩ ñ to mà gõ sãasai. À kè Yesue wẽnaũ, ã à ɔbò a nàwà à mè: Má yei, gõ sãasai. Wegõɔ aà kusu làa, à gò sãasai (Maaku 1.40-42).

Ãma tó n gi, tó nle swãgbãake, tó gusia yã lé kene na de gupua yãla, ñyõ bɔ maa ziao, ké ga kène maa de wẽniwa yãii.

*Duuna aseáa gae, áma gba pɔ Lua ì dawẽe naa wá Dii Kilisi
Yesuwa guu mé wěni laasai ũ (Lomadeo 6.23).*

Foto swaaãde

Lakii gbé pɔ pɔɔɔzákè ge gbé pɔ swāgbāakè lé kāsānke, àà me lé àà wāwā, sō kēaagu. Gewa pɔ sōna kūaá ga seelaε. À m̀wà gɔɔ pɔ a yeio, gɔɔ pɔ àà wé dciowa. Pɔna pɔ a kè duunao yāa gèzεa. À duuna aseáa pāsī dō sa sīana. Geɔbe wāwā kùlewà. Baa tó a ye wabike Luawa, a è a wabikea a fī Lua leo, asa à sakà Luagu za a gbāa gɔɔε. Vīa àà gbénao kù, aa ye zōle àà pe léwa lo seo. An lé pā pɔ aa gbèè, a fī à àà suabao, a fī à àà ǹse ninièo. Àà ɔda pɔ a kāaa, a fī à àà wěni gɔɔ kāfīèo, a fī à àà suabao, a fī à àà wāwā kpáleo. A è á fī laasooke Lua yāwao, ké Ibiisi lí àà gba zéo yāi.

Pɔ pɔ a yei yāaó ní pɔ pɔ a ku an yāio de lan aale àà yaalɔwa saε. Baa àà ledamade a fī dɔaale loo. A è sa ké *lele daa Lua béε ɔuá yāpāsīε* (Hebeluo 10.31). Àle e yāa á ǹselile gɔɔewae, baa a kāsānkea guu, áma tia sa a è a gɔɔ gè. Gbēo ì ga kāndo, aa dasi, aali zé e aa Lua wèele ní kāsānkea guuo.

Foto swaañde

Duunkena zia

Ayãmeto:

À Dii wεεle àà egɔɔ, à àà sisi gɔɔ pɔ a kãíánɔ (Isaia 55.6).

Fotoε bee guu duunkena pɔ gí Lua suuukeaínnɔ ní àà yenziozi yãa, àle ga sa. I wei Lua a suabà à a nòse nìnìeο. Aà Suabana gò àà Yãdanla ũ sa, lá Yesu òwa à mè:

À gomeε we luaginzideɔ! À tá té gasai pɔ Lua kèke Ibiisie ní a iwao guu (Matie 25.41).

*Lua dìle gbēnazīna lí ga gēn do, i gbasa yãkpalekeaano
(Hebeluo 9.27).*

Foto kēokwide

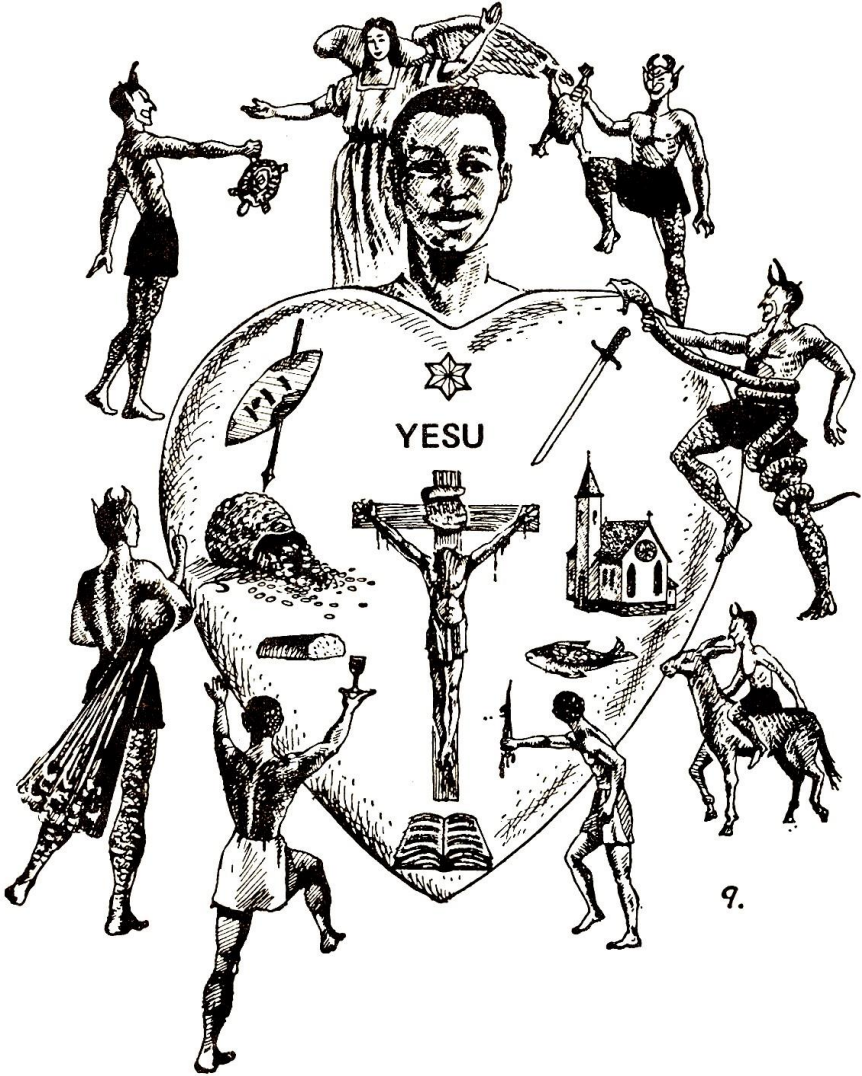
Fotoε bee lé Yesude pɔ lé tàasi fí mé àle zible yãawa òlwēε. Baa tó yãa liaaazi, ì ze gbãae, ì menake e a léwa. Ní Yesu Kilisi gbãao àle zible àanno. Àle bakpaaí pɔ Lua dìlee ke ní menao. Aà wé pea Yesuwa. *Õme bð ní wá luanaaikea zéο mé à bðlei* (Hebeluo 12.1-2).

Setãu ní a iwao lia Yesude sōzi, aale wεεle Lua nepi pãale zé súsuε. Íanadãa, yea'ðai, kaaluakaa n dàa vãi pãleɔ Tãao mé kú we. Zàa'ina gò gbεaana gbεu, asa duuna ì li pɔpii wé ũε, ò ì gbasa sōwázi. Yesude pɔ lé itēke ì gi duu

1na dōε, baa tó à azīa lì gupua malaika ũ. Asa Lua yã ní àà Nisīnao lé dɔaaè sīana pii guuε. Nýɔ gbēe e we, a wē kūa, àle òwã, àle Yesude yō ní dūnia pɔnakeao. Kási a fō yãe ke Yesude

po azia kpà Yesuwa sianao, asa ade gà ní Kilisio duuna n dūniao yāmusue.

Foto kēokwide

Gbè po zīblè sō

Gbēpāle lé gbé naaidepi sō zō n fēnao. Beewa Lua ibeε, baa Yesudeε ì ke, aai yāvāi dō Yesude sīanaowa, aai n pe, aai n lanike, aai vīa dadañzi mōmō. Āma yā pō gbēnazīna lé o lí kēè yāe ūo, sema Lua yā baasio.

Yā pō Yesu òpi dōaagu:

Baaadeon á ũ, tó wà á sōsō mé wà ïadàwá, mé wà yāvāi pii dōwá ma yāi. À pōnake, í yáal, asa á asea aō zōō luabeε. Māa wà ïadà ānabi pō aa ku á āowa. (Matie 5.11-12)

Duuna n wázīa pōeāo lé dēeka n gbāa léu, ké aa e Yesude go Lua yenziwa. N beo lá Pōlu òwa, wá fō wà o wá luanaaikea guu n pōnao wà me:

Bōme a wá ké Kilisi yenziwai? Taasi ge wetēa ge ïadama ge nōana ge taasideke ge kai ge zīkaa, an kee a fōe? Yāpio pii guu wále zīble àanno n gbé pō yewázi gbāao (Lomadeo 8.35, 37).

Tó Yesude Lua gōkeboō dà, a fō àō zea gbāa gōō vāi zīe.

Má yāpii fō naa Kilisi pō ì ma gba gbāawa guu (Filipideo 4.13).

Saana pō de laasoo maa seela ũ, àle teke wásawasa. Gbēpi lé Lua naaika maamaa mé Lua Nisīna aà sō pà. Malaika ku aà musu, àle lé pō Lua gbē gbé pō aa menafō e a gōō léwa aa zīblèone yā'òè à mè:

Má gbé pō zīblè gba zé aà lí wēnide pō ku lu guu be ble. Ga plaade a ïada gbé pō zīblèwao. Má gbé pō zīblè gba mana pō

ulea, mí aà gba gbepua boolona pɔ wà tó dafu kèwà. Gbèe aɔ tópi d̄so, sema gbé pɔ má kpàwàpi. Gbé pɔ zĩblè mé a yā pɔ má yeio kũa e a léwa, má aà gba zé aà ikoke buiɔwa. Màa gbé pɔ zĩblè aɔ pɔkasa pua daa. Má aà tó waa aizāna taalau bauo. Má zεaanɔ ma Mae n̄ a malaikaɔ ae. Má gbé pɔ zĩblè ke ma Lua kpé gbapele ũ. A bɔu bauo. Má gbé pɔ zĩblè gba zé aà z̄lemanɔ ma báawa, lá mapi ma zĩblè ma z̄le n̄ ma Maeo a báawawa. (Zia 2.7, 11, 17, 26, 3.5, 12, 21)

Ɔs̄so pɔ wēa bee lé owēε Yesudepi i a s̄s̄ kpà Luawa adoo, à a ɔa kpàwà lɔε. Aizεε pɔ ì a lalasike yāa, a d̄ile sa áli d̄oɔ taasideɔle, mé áli a pɔkwide kpa Luawae. Ì bee ke Lua tɔbɔa yāie.

Pēε n̄ kpɔo de ble maa seela ũ. Yesudepi lí ble pɔ Lua yeio bleo, mé a asia v̄io. Ìli wēmi à gbasa āmakpao, ìli kpàa bleo ge pɔv̄ai. Ìli a ɔa lalasikeo, ìli a me pɔ de Lua kpé ũ gbās̄ikpa n̄ tawamiao ge n̄ a soaoo. Ìli geemio, ìli talamɔ mɔo ge ese pɔ ì gbéɔ kú. Ì ze n̄ ble maa pɔ ì aafia kpámáoe. Luasisiyā mé aà s̄s̄ blè. Ìò gé Yesukpeu a gɔɔwa, lou z̄án n̄ò, yāp̄alegɔɔn n̄ò. Ìò ye faaiboa n̄ Luaozi, luasisikpen n̄ò, n̄ a b̄edeɔn n̄ò, asii guun n̄ò. Asa a d̄s̄ ké Yesude a f̄s̄ àò ku l̄edoũkea n̄ Luao saio.

Taala pɔ wēae beeá Bibeliε. Ìò a kyoke àò a yādada lá gu lé d̄o. Ì ɔnɔ e a guu n̄ gbāao n̄ wēnio n̄ gupuo n̄ Kilisi èf̄āai pɔ lé v̄ioo. Lua yāpi mé filia ũ aà gbázĩ, mé a de f̄enda pɔ ì z̄ikaò n̄ a ibεεɔ ũ. A bεεε v̄iè, asa a de aà s̄s̄ pɔblea ũε, í wēnide pɔ ì imi yaè ũ, í pɔ ì zu'òò ũ, díi pɔ ì az̄ia gwau ũ.

Ìò ye a lipãakõa seai, asa a dõ tó á a lipãakõa seao, á kiafua e ziao. A dõ ké á vu n Kilisio, á wēni dafu vī, mé luabe yã lé dɔaaɛ.

Wá wé ku pɔ pɔ wì wesie kīto, sema pɔ pɔ wìli wesieo. Asa pɔ pɔ wì wesieá gɔɔpla pɔɛ. Pɔ pɔ wìli wesieo sɔ ò ku gɔɔpiie (2 Kɔlenideɔ 4.18).

Aà sɔu mà à ta Lua kīi.

*A de lan lí pɔ wa bà swa saewa,
a lá lí giigagao, ò ne'i a gɔɔwa,
yã pɔ ò ke pii kãfīa vī (Soũ 1.3).*

A de lí sīande gõna pɔ ò ne'i maamaa ũ. A ga vĩa vīo, asa Lua yenzi sáasai n Lua Nisīna gbãao aà sɔ pàɛ.

Foto kwide

Yesu òè: Mamɛ má gbé pɔ ò geɔ vu à wēnikpamá ũ. Baa tó ma naaikena gà, a gi àò kue. Gbé pɔ ku mé àlɛ ma naaike a ga bauo (Zãa 11.25-26).

Gbé pɔ lé ma yãma mé àlɛ gbé pɔ ma zī naaike wēni laasai vī. Yã a zɔlɛwàò, à bò gau, à gè wēni guue (Zãa 5.24).

Ga vĩa lí Yesude kũ lɔo ge ga gbea ïadama.

Wà zīblè gawa, à midè.

Ga, n zīblea tón láí?

Ga, n sɛwe ku máɛ?

Wà Lua saaukpa, ké ò to wà zīble ní wá Dii Yesu Kilisi gbãao (1 Kɔlenideɔ 15.54, 57).

Gbɛ́ pɔ́ tɛ́ Yesuzi mé a kuaano, ga vĩa lí àà kũo. Tó àà gɔɔ pà, ì tá ñ pɔnao lá Pɔlu òwa à mè:

Má ye mà ta màò ku ñ Kilisio, we maamee de lakĩia zãzã
(Filipideo 1.23).

Yesude ìò ye wesiakɔ́le Yesule, asa Yesu gà líwa àà yãì, à àà bòe. Lua Nisĩna sɔ́, ì yã pɔ́ Yesu òe bee dɔaagu: Ásu to á pɔ́ yao. À Lua naaìke, í ma naaìke. Ma Mae be kpé vĩ dasi, male gé gukekéié. Má ea mà mɔ́, mí á sele mà taáno ma kĩ, ké apio sɔ́, íò ku gu pɔ́ má kuu (Zãa 14.1-3).

Pɔ́ pɔ́ wi wesieo mé gbɛ́e i swãle a yãwàò,
mé a laasoo i gɛ́ gbɛ́e sũuo
õ Lua a sɔukè gbɛ́ pɔ́ yeazione (1 Kɔlenideo 2.9).

Foto kwide

Zɔ́lekĩi pɔ́ Lua a sɔukè gbɛ́ pɔ́ tɛ́ Yesuzioneo, wa fɔ́ wà a gawi bɔɔleke ñ léo tɔɔle lao.

Gewa pɔ́ ì to vĩa ñ kú gbɛu, ñ Lua malaika zeu foto gbɛzãe bee guu. Àle dá à gbɛ́ pɔ́ na ñ Luao se à taò musu. Àà sɔ́ pɔ́ a kuu kpé ù dũnia guu yàa, àà nisĩna a bɔu, i fele ta luabe zé pɔ́ wɛa guu e Yesu pɔ́ yeazii à mò dũnia guu àà yãì kĩi. Àà Diipi a gbãakpaaazi a Mae ae i me:

Ñ kè zĩken maa naaide! Lá ñ naai vĩ ñ a yɔɔnao, má a zɔɔ nane n zĩe sa. Gɛ́ ma pɔnakea guu (Matie 25.21).

Setãu iko vĩwà lɔo, asa Dii yãmanaɔ gaa gbiaè (Soũ 116.15).

Õ ma yã'o mà, à b̀ luabe à mè: Ké bee ké. Baaadeo gbé po
aa ga naa Diiwa guu za tiaɔ. Lua Nisĩna mè: Ao! Aa
kãmabo ní ní zĩo, asa an maakea gbe tézi (Zia 14.13)

Lua aizãna kene yaae ù

Lɛdama gbezã

Kyokena ma gbé yenzide, Lua n ãa ñ n sɔ kpawà. A yenzi, àlè wēnakene à mè:

Ma ne, ñ n nɔse wēmee (Yaasi 23.26).

Tó nle legale mé n pɔ yaa, ñ n sɔ pɔ ðɔkpa kpa Yesuwa, i sɔ dafu dane ní nisina dafuo. Nsu to n sɔ pɔnideao n sāsã lɔo, asa:

Gbé pɔ lé a zĩa naaikeá sɔũe,

gbé pɔ ku ðnɔ'ðnɔ mé a bɔ maa (Yaasi 28.26).

Mikē duunawa, na yāmaakeawa, *asa duuna aseá gae, āma gba pɔ Lua ì dawēe naa wá Dii Kilisi Yesuwa guu mé wēni laasai ũ* (Lomadeo 6.23).

N gbé pɔ n nzĩa kpà Luawa, ñyɔ yā sīande pɔ wa dāné kĩa ní Lua naaikeao ní yenzi naa Yesu Kilisiwa sabai. Asa Pɔlu ò à mè: *Má gbé pɔ ma àà naaikè dɔ, mé má dɔ sāsã ké a fɔ kaeda yā pɔ a nāmee ma zɔũ e a mɔgɔzĩ* (2 Timotee 1.12).

Gé ae Lua zé gbāsisaipi guu, luasisi ní Luapi Nisina gbāao, ñyɔ nzĩa kĩa ní Lua yenzi sabai gɔɔ pɔ n wé dɔ wá Dii Yesu Kilisizi. Ōme luabe zé ũ, Ōme sīana ní wēnio ũ. A ea mɔ tia a gbé séléi. Ōme kiaɔ kia ũ, diiɔ Dii ũ.

Lua mendona wá Suabana a fɔ à á dɔá ké ásu fuo, i á kpan'aeké a gawi guu sāsai ní pɔnao ní wá Dii Yesu Kilisi gbāao. Ōme gawi ní zɔkɛo ní gbāao ní ikoo vĩ zadɔ gɔɔ i daaleo ní a tiaɔ e gɔɔpii. Āmi (Yuda 24-25).